

Nieuwe S O V O N - projecten

Toen het einde van het Atlasproject voor broedvogels in zicht kwam en het niet alleen duidelijk werd dat dit project een succes was geworden, maar ook dat er in den lande behoefte bestond aan vervolgprojecten, heeft het bestuur van SOVON zich beraden op hetgeen er in de toekomst gedaan zou kunnen worden. Gelet op het huidige bestand van medewerkers, dat rond de 2.000 personen bedraagt, zal een nieuw landelijk project enigszins aan moeten sluiten bij het Atlasproject voor broedvogels. Voor het slagen van een nieuw groot landelijk project met zeer veel medewerkers, moet aan een aantal eisen voldaan zijn, te weten:

- a. Er moeten duidelijke invulkaarten komen met eenvoudige vragen, die niet voor tweeërlei uitleg vatbaar zijn;
- b. De oproep tot deelname aan een dergelijk project moet onder een zo breed mogelijk vogelaarspubliek worden verspreid.

Het enige project dat hieraan voldoet en waaraan weer alle amateur-veldornithologen kunnen meewerken, bleek een Atlasproject voor Winter- en trekvogels te zijn.

Op de vergadering van het Algemeen Bestuur van SOVON van 24 september j.l. is besloten dit project te organiseren voor de periode augustus 1978 tot en met mei 1983. Het Dagelijks Bestuur tracht momenteel subsidie voor dit project te krijgen. De oproep tot deelname zal in een zo groot mogelijk aantal landelijke en regionale tijdschriften voor vogelstudie worden geplaatst.

Doel van het Atlasproject voor Winter- en trekvogels is het in kaart brengen van de verspreiding van alle in Nederland in het wild voorkomende vogels. Daarbij zijn twee aspecten van belang: waar zijn de vogels en wanneer zijn zij daar? Om beide vragen te kunnen beantwoorden is het niet alleen nodig om het onderzoek in Atlasblokken te laten plaatsvinden, maar ook in perioden van steeds één maand. Aan de medewerkers wordt dan ook gevraagd per blok op te geven of hun soort in een bepaalde maand aanwezig is geweest. Dit project zal weer voornamelijk kwalitatief onderzoek worden, waarbij de mogelijkheid is opengelaten aan te geven hoeveel vogels er in het blok aanwezig zijn.

Het Atlasproject voor Winter- en trekvogels richt zich in de eerste plaats op verspreiding van de vogels buiten de broedtijd. Daarnaast wil het inzicht geven in de vogeltrek over Nederland. Daarom was het eveneens nodig in de broedtijd te gaan onderzoeken, voornamelijk om de trek van noordelijke en (sub)arctische broedvogels vast te leggen. Ook dan wordt alleen de aan- of afwezigheid van een soort in een blok genoteerd. De codelijst hoeft dus niet te worden gebruikt.

Behalve waar en wanneer is het ook belangrijk hoeveel vogels er zijn. Om daar enig inzicht in te krijgen zal naast het Atlasproject voor Winter- en trekvogels een speciaal telproject voor wintervogels worden uitgevoerd.

Dit project is gebaseerd op de Punt Transekt Tellingen (P.T.T.) methode.

Dergelijke wintervogeltellingen worden al sinds jaren gehouden in Amerika (waar de methode werd ontwikkeld), Canada, Zweden en West-Duitsland. Het principe van de P.T.T. methode is, dat de medewerkers tenminste eenmaal per winter een door hemzelf vastgestelde route aflegt en onderweg op 20 telpunten gedurende 5 minuten alle daar waargenomen vogels noteert. De telpunten liggen 200-400 meter uit elkaar. Wanneer men van een vervoermiddel (fiets of auto) gebruik maakt, mogen de afstanden groter zijn.

Uit de resultaten van deze tellingen wordt per soort per jaar een indexcijfer berekend dat aangeeft hoe vaak deze soort werd waargenomen per 100 telpunten. Wanneer men de indexcijfers van de verschillende jaren van een soort vergelijkt, krijgt men een idee over de toe- of afname van het aantal vogels van die soort dat in Nederland overwintert.

De wintervogeltellingen, die SOVON in Nederland denkt te gaan organiseren, worden gehouden in een drietal telperioden (half november, tweede helft van december en half februari). De belangrijkste telperiode is die van de tweede helft van december, deze duurt tenminste 16 dagen waarin 3 weekenden vallen. De beide andere telperioden duren 9 dagen (2 weekenden). De waarnemer kan zelf beslissen op welke dag in een telperiode hij zijn traject aflegt.

Bij de wintervogeltellingen gaat het in de eerste plaats om "landvogels" en wel voornamelijk om de algemenere soorten. Voor watervogels, ganzen en steltlopers worden reeds gedurende een aantal jaren maandelijks tellingen georganiseerd. De telperioden van de wintervogeltellingen zijn zo gekozen, dat zij overeenkomen met de data van de waterwildtellingen, zodat men gelijktijdig aan beide projecten kan deelnemen.

Inlichtingen: Subgroep Avifauna

SCHANDE!

(Van onze correspondent)
ZEIST — Bij de Vereniging tot Bescherming van Vogels zijn de laatste weken berichten binnengekomen over vogelsterfte door het landbouwgif parathion. Men is bij de vereniging vooral geschrokken van de bevestiging door de diergeneeskundige instituten te Doorn en Rotterdam van de dood van een rode wouw, een zeer zeldzame roofvogel in Nederland.

De vogel is dood gevonden in het

Vogelsterfte door landbouw- gif parathion

Gerendal in Zuid-Limburg. Het vorige jaar heeft voor de eerste keer deze eeuw een rode wouw in ons land gebroed, in Twente. Ook in Limburg zwierf een paartje rond

waarvan werd gehoopt dat het tot broeden zou overgaan. Vermoedelijk is een van deze vogels het slachtoffer geworden van het gif.

Ook in het Groninger Oude Pekela zijn dode vogels, waaronder veel fazanten, op een akker gevonden. Het is voor het derde achtereenvolgende jaar dat zich op deze plaats vogelsterfte door het landbouwgif voordoet. Parathion is sedert 1944 voor gebruik in land- en tuinbouw toegelaten.

Het Parool 1-4-78